แบบฟอร์มการจัดการ

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน หอผู้ป่วยสามัญหลังคลอด – นรีเวชวิทยา 8/2

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง ปรับปรุงแนวทางการส่งตรวจคัดกรองภาวะพร่องฮอร์โมนไทรอยด์ในทารกแรกเกิด

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 22 มิ.ย. 65

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	นางศิณัฐชานันท์	คณะวรรณ	คุณอำนวย (Facilitator)
2.	นางสาววัฐวดี	พันธุ์วงศ์	คุณกิจ (KP)
3.	นางสาวรัตนาภร	นรชาญ	คุณกิจ (KP)
4.	นางขวัญฤทัย	เนตร์สว่าง	คุณกิจ (KP)
5.	นางสาวภัสรา	หรั่งกรุ่น	คุณกิจ (KP)
6.	นางกัญญารัตน์	สมบูรณ์	คุณกิจ (KP)
7.	นางสาวพิชญ์ศุภากาณต์	ไต่เมฆ	คุณกิจ (KP)
8.	นางสาวรุ่งรัตน์	ยิ้มสว่าง	คุณกิจ (KP)
9.	นางสาวนภาพร	พุ่มจิตร	คุณกิจ (KP)
10.	นางสาวศุภวรรณ	เรืองคำพัฒน์	คุณกิจ (KP)
11.	นางสาวปาริษา	ศิริวชิระภาพ	คุณกิจ (KP)
12.	นางสาวทิวาพร	พุ่มพวง	คุณกิจ(KP)
13.	นางสาวอภัสราภรณ์	บุตรคำโชติ	คุณกิจ(KP)
14.	นางสาวธนาพร	แซ่ซี	คุณกิจ(KP)
15.	นางสาวอัฉรา	ศรีตะปัญญะ	คุณกิจ (KP)
16.	นางสาวนิตยา	บูเซ็น	คุณกิจ (KP)
17.	นางสาวธนัชพร	บัวคล้าย	คุณกิจ (KP)
18.	นางสาวปัญจภัค	ชินสา	คุณกิจ (KP)
19.	นางสาววราภรณ์	ชมโชติ	คุณกิจ(KP)
20.	นางสาวมินตา	ประหัส	คุณกิจ (KP)
21.	นางสาวระวี	ทองคำ	คุณกิจ (KP)
22.	นางสาวลดาวัลย์	บุญมี	คุณกิจ (KP)
23.	นางสาววรรณศิกา	ปราณีวงศ์	Note taker

1. หลักการและเหตุผล

ไทรอยด์ฮอร์โมนเป็นฮอร์โมนสำคัญต่อการทำงานของอวัยวะต่างๆของร่างกาย ซึ่งหลั่งจากต่อมไทรอยด์ โดยเฉพาะในทารกแรกเกิดจะมีผลต่อการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและเซลล์ของระบบประสาท ดังนั้นภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนย่อมส่งผลต่อการพัฒนาของระบบประสาท การทำงานของระบบต่างๆของร่างกายและพัฒนาทางร่างกาย อาการแสดงของโรคจะไม่เห็นเมื่อแรกเกิด และมักแสดงอาการเด่นชัดขึ้นเมื่ออายุมากกว่า 3 เดือน โดยทั่วไปอาการแสดงของทารกจะเห็นได้ในระยะเดือนที่ 2-3 หลังคลอดโดยในช่วง 3 ขวบแรกจะเป็นช่วงที่สำคัญของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของสมองหากทารกมีภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนในระยะวิกฤตนี้จะมีผลให้เกิดความพิการทางสมองและเกิดภาวะปัญญาอ่อนตามมา อาการของภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนแต่กำเนิด ได้แก่ ทารกเจริญเติบโตช้ากว่าปกติ มีอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรง ลิ้นโต ท้องผูก สะดือจุ่น ผิวและผมแห้ง ขนคิ้วบาง ฟันขึ้นช้า ร่างกายแคระแกร็น และน้ำหนักน้อย แนวทางในการวินิจฉัยและรักษาอย่างช้าไม่ควรเกินอายุ 2 สัปดาห์ เนื่องจากพัฒนาการของร่างกายและสมองจะล่าช้ากว่าเด็กทั่วไปและก่อให้เกิดภาวะปัญญาอ่อนได้ การวินิจฉัยภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนแต่กำเนิด เมื่อตรวจคัดกรองระดับ TSH เบื้องต้นแล้วพบความผิดปกติ ค่า TSH มากกว่าหรือเท่ากับ 25 มิลลิยูนิตต่อลิตร ต้องติดตามทารกมาเจาะซีรั่มเพื่อตรวจยืนยันระดับ TSH และระดับ T4 หรือ Free T4 ร่วมด้วย หากพบว่ามีความผิดปกติจริงต้องได้รับการรักษาทันที การรักษาภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนแต่กำเนิดใช้ฮอร์โมนไทรอยด์ทดแทน (L-thyroxin) ซึ่งมีราคาถูก และปลอดภัย ระยะเวลาในการรักษาจะขึ้นกับความรุนแรงและสาเหตุของโรคภายใต้การดูแลของแพทย์

การเก็บตัวอย่างเลือดทารกใช้กระดาษซับเลือดจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจาะเลือดทารกเมื่ออายุครบ 48 ชั่วโมง นำส่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หลังจากนั้นกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะรายงานผลที่ผิดปกติภายใน 5 วันทางเวปไซต์และ SMS โรงพยาบาลจะต้องติดตามทารกมาเจาะเลือด ตรวจยืนยันในซีรั่มอีกครั้ง หากพบผิดปกติจะต้องรีบดำเนินการรักษาโดยเร่งด่วนต่อไป

ดังนั้นในขั้นตอนการเก็บเลือดและจัดส่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง หากตัวอย่างกระดาษซับเลือดสูญหาย หรือการจัดส่งล่าช้าจะส่งผลให้ทารกได้รับการตรวจยืนยันและได้รับการรักษาล่าช้าตามไปด้วย ที่ผ่านมาพบปัญหาเกี่ยวกับกระดาษตัวอย่างเลือดสูญหาย รวมทั้งการจัดส่งล่าช้าเนื่องจากติดวันหยุดราชการหลายวันมีผลให้ทารกที่มีความผิดปกติได้รับการวินิจฉัยและได้รับการรักษาล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวทารกและครอบครัวอย่างมาก ดังนั้นทางหน่วยงานเห็นความสำคัญของการส่งตรวจคัดกรองภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนจึงได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องปฏิบัติการ งานอำนวยการ ห้องตรวจผู้ป่วยนอกกุมารฯ ในการหาแนวทางร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น และทางหน่วยงานได้รับแนวทางดังกล่าวมาสื่อสารและนำมาปฏิบัติเพื่อให้การทำงานเกิดคุณภาพสูงสุดต่อทารกแรกเกิดและครอบครัวต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งตัวอย่างกระดาษซับเลือดให้มีคุณภาพสูงสุด
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการปฏิบัติงาน

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

1. จำนวนครั้งการส่งตัวอย่างกระดาษซับเลือดล่าช้า เท่ากับ 0
2. อัตราการปฏิบัติตามแนวทางของบุคลากรในหน่วยงาน เท่ากับ 100 %

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *(กรุณาระบุ)*****

☐ Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)

✓ The World Cafe (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.2)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.1 Success Story Telling (SST)

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	เหตุการณ์ (Context)	เทคนิค/วิธีการ (Action)	ผลลัพธ์ที่ได้รับ (Result)

5.2 The World Cafe

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share & Learn)	เทคนิค/วิธีการ (Action)
ศิณัฐชานันท์	เล่าเหตุการณ์ที่ได้รับแจ้งจาก OPD กุมารฯว่ามีทารกแรกเกิดได้รับรายงานจากกรมวิทย์ฯว่ามีผลตรวจภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนจำนวน 1 ราย จึงให้เล่าวิธีการดำเนินงานในการส่งตรวจ	1. การระดมสมอง (brain storm) 2. การสืบค้นหา best practice จากประสบการณ์การทำงาน 3. การสืบค้นข้อมูลจากสื่อ internet ต่างๆ 4. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย 5. ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน
วัฐวดี	บอกวิธีการเก็บเลือดโดยใช้กระดาษซับเลือดจากกรมวิทย์ฯ ดังนี้ 1. เมื่อทารกอายุครบ 48 ชั่วโมงจะได้รับการเจาะเลือดเก็บลงในกระดาษซับเลือด 2. ระบุรายละเอียดพร้อมเซ็นชื่อ เวลา วันที่ผู้ดำเนินการเจาะเลือดลงในกระดาษซับเลือดให้ครบถ้วน 2. นำกระดาษซับเลือดไปผึ่งให้แห้งในจุดที่เตรียมไว้	
วรรณศิกา	เล่าวิธีการส่งตัวอย่างกระดาษซับเลือด โดยรวบรวมกระดาษส่งตรวจโดยดูจากจำนวนกระดาษหากมีหลายใบจึงนำส่งให้อำนวยการ	

	ชั้น 6 วันจันทร์ พุธ ศุกร์ เว้นวันหยุดราชการ เพื่อดำเนินการส่งต่อไป	
ศิณัฐชานันท์	กระตุ้นให้บอกเล่า วิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	
รัตนาภร	กระดาษซับเลือดอาจสูญหาย ตกหล่น	
ขวัญฤทัย	หากติดวันหยุดทำให้การส่งตรวจล่าช้าออกไปได้ ซึ่งเคสดังกล่าวมีการส่งตรวจล่าช้าจริง เนื่องจากติดวันหยุดยาว	
ศิณัฐชานันท์	เล่าถึงการไปประชุม Focus group กับหน่วยงานต่างๆเกี่ยวกับวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ดังนี้ วิเคราะห์ปัญหา 1. จากเหตุการณ์ที่มีทารกแรกเกิดได้รับการวินิจฉัยล่าช้าว่ามีภาวะพร่องฮอร์โมนไทรอยด์ พบว่ามีการส่งตรวจล่าช้าเกินกว่า 7 วัน เนื่องจากติดวันหยุดราชการหลายวัน 2. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้รับตัวอย่างกระดาษซับเลือดล่าช้าเกิน 3 วันหลังจากส่ง ทำให้ตรวจและรายงานผลล่าช้า 3. เมื่อได้รับการแจ้งผลทาง OPD กุมารฯ ดำเนินการตามผู้ปกครองของทารกให้รีบพามาเจาะเลือดซ้ำทันทีแต่ทางมารดาไม่สะดวกเลยทำให้มาล่าช้าไปอีก 2 วัน 4. ทารกได้รับการเจาะเลือดและวินิจฉัยว่ามีภาวะพร่องฮอร์โมนและได้รับยาทันที(เกินระยะ golden period 2 wk.) แนวทางการแก้ปัญหา 1. กำหนดช่องทางการส่งกระดาษซับเลือดไปกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ใหม่ (เดิมส่งที่ห้องปฏิบัติการและห้องปฏิบัติการรวบรวมส่งงานอำนวยการ ชั้น 6 ก่อน 11 โมง วัน จ-พ-ศ เว้นวันหยุดราชการ)ดังนี้ - เมื่อพยาบาลดำเนินการเจาะเลือดทารกเมื่อครบ 48 ชม.นำไปผึ่งลมให้แห้ง - ธุรการทำหน้าที่รวบรวมกระดาษซับเลือดและลงข้อมูลในระบบข้อมูลของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เสร็จแล้วนำส่งที่ห้องปฏิบัติการก่อนเวลา 11.00 น.ทุกวันยกเว้นวันหยุดราชการ	

	2. เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำส่ง 2. เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำส่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์โดยระบบ EMS ต่อไป 3. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะรายงานผลผิดปกติภายใน 5 วัน ส่วนผลปกติรายงานทางเว็ปไซต์	
คุณวรรณศิกา	แจ้งว่าขอให้ทุกคนลงข้อมูลให้ถูกต้อง เขียนตัวบรรจงในกระดาษซับเลือด เพื่อลดความผิดพลาดในการส่งข้อมูล	
คุณวัฐวดี	เน้นย้ำเรื่องของการคีย์ข้อมูลการเจาะ TSH PKU ในระบบ EMR ด้วยเพื่อการคิดค่าใช้จ่ายต่อไปโดยเฉพาะในเคสต่างชาติ	

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1 หรือ 5.2)

เรื่อง	จำนวนความถี่
1. ข้อมูล ความสำคัญของการเจาะเลือดตรวจหา TSH, PKU	10
2. วิธีการเจาะเลือดทารกในการส่งตรวจ TSH, PKU	25
3. การเก็บกระดาษซับเลือดที่เจาะเสร็จแล้ว	5
4. วิธีการส่งกระดาษซับเลือดไปกรมวิทยาศาสตร์	15
5. การรายงานผลจากกรมวิทยาศาสตร์	10

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากสุดไปหาน้อยสุด)

1. จากการค้นหาปัญหาที่เกิดจากงานประจำ ไม่มองข้ามสิ่งเล็กน้อย
2. ความใส่ใจในการทำงาน และการให้บริการที่มีคุณภาพ
3. การร่วมมือ ร่วมใจช่วยกันหาแนวทางแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์
5. ไม่ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน

8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

☐ คู่มือ

☐ แผ่นพับ

☐ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโปรแกรมหรือระบบต่างๆ..เมื่อวันที่..(ระบุ).....

<u>เพื่อการตรวจสอบ</u> (พร้อมปริ้นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย)

9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

ก่อนดำเนินการ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระดับที่ปฏิบัติได้
1. จำนวนครั้งการส่งตัวอย่างกระดาษซับเลือดล่าช้า	0 ครั้ง	1 ครั้ง
2. อัตราการปฏิบัติตามแนวทาง	100 %	<80%

หลังดำเนินการ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระดับที่ปฏิบัติได้
1. จำนวนครั้งการส่งตัวอย่างกระดาษซับเลือดล่าช้า	0 ครั้ง	0 ครั้ง
2. อัตราการปฏิบัติตามแนวทาง	100 %	100%

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

1. ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจต่อการทำกิจกรรม KM มากยิ่งขึ้น
2. ทำให้บุคลากรรู้จักการคิดนอกกรอบ ค้นหาแนวทางการจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพได้
3. ทำให้รู้จักการสังเกต วิเคราะห์ปัญหาจากการทำงานประจำ
4. ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระไม่มีถูกผิด กล้าพูด

11. After Action Review (AAR)

1. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานของท่านได้อย่างไร

การระดมสมอง ระดมความคิดร่วมกันทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติงานที่นำไปใช้ได้จริง ไม่เพิ่มภาระงาน สามารถดำเนินงานไปพร้อมๆกับงานประจำ

2. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร

ทำให้เข้าใจถึงหลักการระดมความคิด เพื่อให้ได้ปัญหาอุปสรรคจากการทำงานและช่วยกันหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นของการวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ไม่ใช่การสรุปความคิดเห็นเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือผู้ปฏิบัติไม่ได้มีส่วนร่วมในการคิด สร้างแนวทางเพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคของการทำงาน การปฏิบัติเช่นนี้จะล้มเหลว และไม่ยั่งยืนถาวร

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม

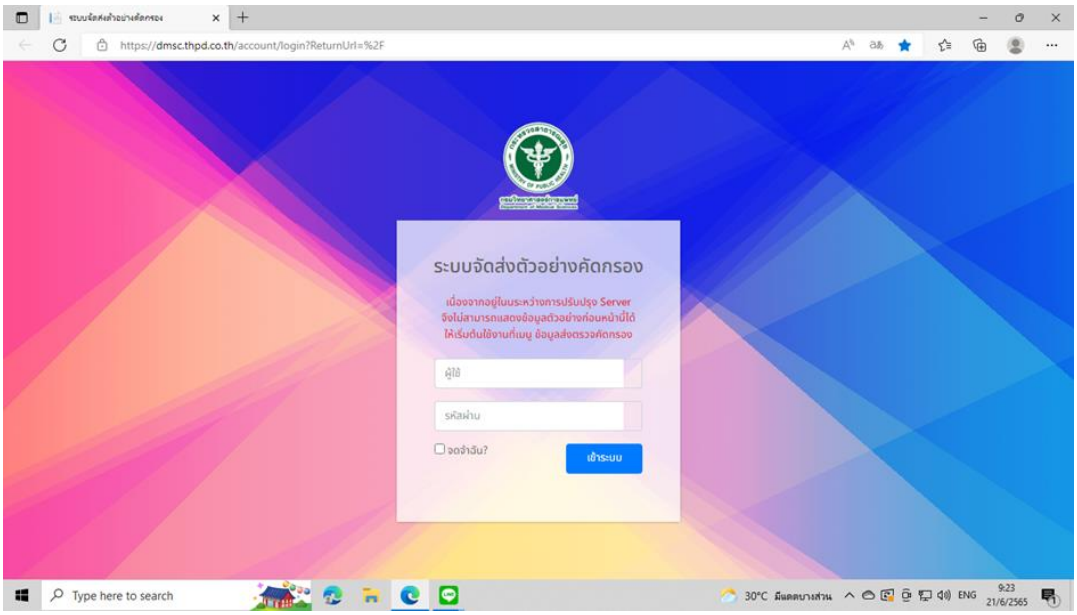

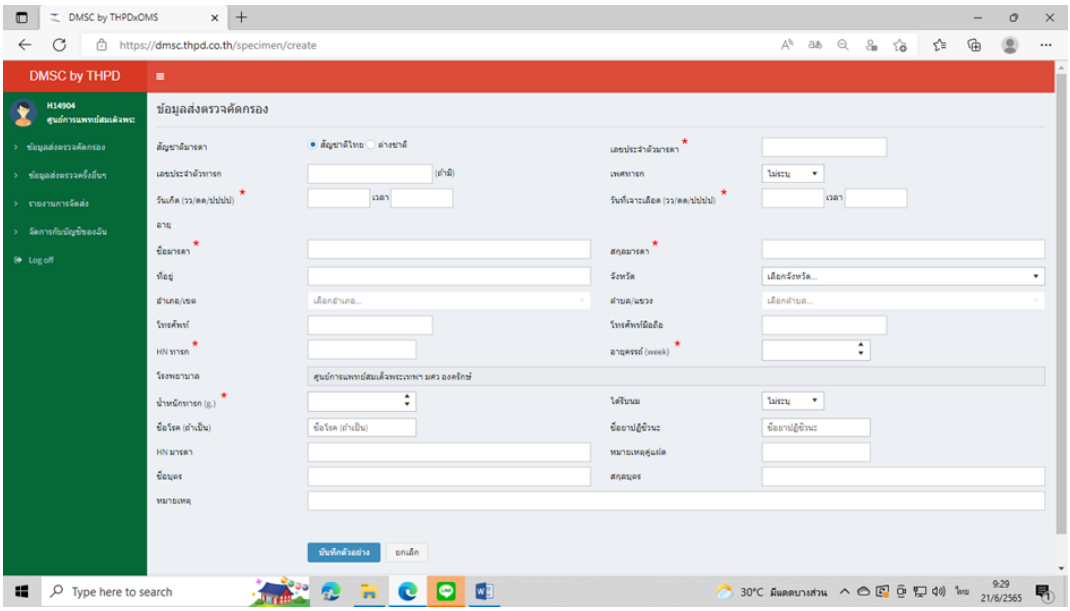

.....

(นางศิณัฐชานันท์ คณะวรรณ)

รักษาการแทน หัวหน้าหน่วยงานการพยาบาลสามัญหลังคลอด – นรีเวชวิทยา 8/2